

ผลทางกฎหมายความลับทางการค้าจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิง
จากปมปริศนาในนวนิยาย*
Legal Consequences of Using Novel's Clues for Entertainment
under Trade Secret Law

พงศ์เกียรติ กุลรัตน์สินสุข**

Pongkiat Kulratanasinsuk

อังศวรา ไชยอนงค์***

Angwara Chaianong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลทางกฎหมายจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยาย และเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงการกำหนดการละเมิดการพิสูจน์ของจำเลยที่เหมาะสมกับกรณีการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายภายใต้พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และเก็บข้อมูลจากกฎหมายความลับทางการค้า ไม่ว่าจะเป็นข้อตกลงทริปส์ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 รวมถึงกฎหมายความลับทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่า ปมปริศนาในนวนิยายที่ยังไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบเป็นความลับทางการค้าอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 3 การค้นพบอิสระจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงเป็นข้อยกเว้นของการละเมิดปมปริศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) อย่างไรก็ตาม การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงถือเป็นการใช้รูปแบบหนึ่ง ถ้าผู้ทรงสิทธิเป็นโจทก์ฟ้องผู้อ่านเป็นจำเลยในคดีละเมิดความลับทางการค้าจากการใช้ จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามพระราชบัญญัติ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “การคุ้มครองปมปริศนาในนวนิยายภายใต้กฎหมายความลับทางการค้า” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์มยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** นักศึกษาปริญญาเอก คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์มยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต email : 627191010001@dpu.ac.th
Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Punddit University

*** อาจารย์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์มยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต email : angwara.cha@dpu.ac.th
Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Punddit University

ความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ซึ่งเป็นบทสันนิษฐานให้จำเลยที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่ทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายเหมือนกันเป็นผู้ละเมิดจากการใช้ไว้ก่อน จนกว่าจำเลยจะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น แต่การใช้บทสันนิษฐานดังกล่าวกับคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องจากการใช้อาจทำให้เกิดการกีดกันการค้นพบอิสระ ดังนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้บัญญัติกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับการกำหนดภาระการพิสูจน์ โดยกำหนดให้ใช้ข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เฉพาะคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันจากการใช้เท่านั้น

คำสำคัญ: กฎหมายความลับทางการค้า, ปมปริศนาในนวนิยาย, การใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิง

Abstract

The purposes of this research were to study and analyze the legal consequences of using the novel's clues for entertainment and to study and analyze the determination of the defendant's burden of proof appropriate in the case of the use for entertainment of the clue in the novel under the Trade Secrets Act 2545 B.E. Article 12 by using qualitative research methods and collecting data from trade secret laws, including the TRIPS Agreement, Trade Secret Act 2545 B.E. as well as trade secret laws of the United States, the United Kingdom, the Netherlands, and Japan. The results of the research found that the unsolved novel's clues and the reason for the answer are kind of a trade secret according to the Trade Secrets Act 2545 B.E. Article 3. Independent discovery of use for entertainment is an exception to the infringement of the novel's clue according to the Trade Secrets Act 2545 B.E. Article 7 (3). However, the use of the novel's clues for entertainment is considered a form of use. If the rights holder is a plaintiff suing the reader as the defendant in a trade secret infringement case from the use, the defendant have the burden of proof to rebut the presumption of law under Article 12 of the Trade Secrets Act 2545 B.E. which is a presumption that the defendant, who is the user of the novel's clues that create the novel's clues, is the infringer from the use first until the defendant proves otherwise. But the use of such a presumption in the case of infringement of the novel's clues with the plot based on the use may prevent independent discovery. Therefore, the researcher recommends the enactment of secondary law on the determination of the burden of proof

by specifying the presumption under Article 12 of the Trade Secrets Act 2545 B.E. only in the case of infringement of mystery in the novel with the Slice of Life novel from the use.

Keywords: Trade Secret Law, Novel's Clue, Use for Entertainment

ที่มาและความสำคัญ

ปมปริศนาในนวนิยาย คือ สิ่งหรือถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนไขง่าเพื่อให้แก้ให้ทาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก เบาะแสของปมปริศนา ซึ่งเป็นวัตถุ ข้อมูล คำพูด หรือปรากฏการณ์ที่ทำให้เกิดข้อสงสัย (Oxford English Dictionary, 1994) ส่วนที่สอง เหตุผลของคำตอบของปมปริศนา ซึ่งเป็นเหตุการณ์ในนวนิยายที่นำมาสู่คำตอบของปมปริศนา (Deutscher, 2010, 23-24) และส่วนที่สาม คำตอบของปมปริศนา ซึ่งเป็นคำ หรือวลีที่สามารถคลี่คลายข้อสงสัยจากเบาะแสของปมปริศนา (พงศ์เกียรติ กุลรัตน์สินสุข, 2567, 118) ทั้งนี้ การเป็นความลับของปมปริศนาเกิดจากการนำเสนอเบาะแสของปมปริศนา โดยไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็นต่อคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย ส่งผลให้การสูญเสียการเป็นความลับของปมปริศนาในนวนิยายเกิดจากการเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนา (พงศ์เกียรติ กุลรัตน์สินสุข, 2567, 115-116) จึงกล่าวได้ว่า การละเมิดปมปริศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 6 คือ การกระทำที่ทำให้เกิดการเปิดเผยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยายก่อนที่ผู้ทรงสิทธิจะเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบผ่านเนื้อเรื่องนวนิยาย ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยความลับ การใช้ การเอาไป และการผิดสัญญารักษาความลับ ซึ่งการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงอาจเป็นการใช้รูปแบบหนึ่ง

ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงถือเป็นการใช้เสรีภาพในการแสดงออกที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่น ซึ่งเป็นข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้าจากการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ตราบเท่าที่ไม่มีการเข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายของคนอื่น

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นเป็นคดีแพ่งย่อมเป็นไปตามข้อสันนิษฐานที่ทำให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 แต่การสันนิษฐานให้การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงเป็นการละเมิดไว้ก่อนอาจขัดแย้งกับข้อยกเว้นจากการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกีดกันเสรีภาพในการแสดงออกจากการค้นพบอิสระ

การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ต้องพิจารณาความเหมาะสมจากเนื้อเรื่องของนวนิยายที่แตกต่างกัน 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่อง คือ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องคล้ายกับนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจคล้ายกันทั้งบทบาทของตัวละคร การดำเนินเนื้อเรื่อง รูปแบบบทสนทนาตามข้อเท็จจริงในนวนิยาย และตอนจบของนวนิยาย โดยดำเนินเนื้อเรื่องตามแนวทางของโครงเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น นวนิยายเรื่อง Harry Potter ของ J. K. Rowling และรูปแบบที่สอง นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวัน (Slice of Life) คือ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเป็นการดำเนินชีวิตประจำวันของตัวละครหลัก ซึ่งนักเขียนอาจคิดเนื้อเรื่องทันทีขณะเขียนนวนิยายตามชื่อตอนที่นักเขียนกำหนดไว้ล่วงหน้า ส่งผลให้ไม่สามารถคาดเดาเนื้อเรื่องของนวนิยายจากโครงเรื่องได้ โดยมีรูปแบบของเนื้อเรื่องที่ดำเนินตามโครงเรื่องในช่วงแรกและช่วงท้าย ในขณะที่เนื้อเรื่องช่วงกลางอาจดำเนินเนื้อเรื่องในลักษณะของการดำเนินชีวิตประจำวันโดยไม่คล้อยตามโครงเรื่อง เช่น การตุนเรื่องชีวิตเกษตรกรตามใจในต่างโลก ของ Kinosuke Naito

ถึงแม้การสันนิษฐานให้การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงเป็นการละเมิดปมปริศนาจากการใช้ไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จะมีประโยชน์ในการกำหนดภาระการพิสูจน์ให้จำเลยที่ใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวัน เพราะนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันเป็นนวนิยายที่มีการดำเนินเนื้อเรื่องโดยไม่คล้อยตามโครงเรื่องซึ่งทำให้ค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบได้ยาก ซึ่งการมีบทสันนิษฐานที่กำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายเป็นการบังคับให้จำเลยนำความรู้ และประสบการณ์ของจำเลย ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่อยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียวออกมาพิสูจน์ให้เห็นถึงการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่นเกิดจากการคิดค้นสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง โดยไม่เกิดจากการลอกเลียนที่เป็นการใช้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ในขณะที่การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องเพื่อความบันเทิงอาจทำให้เกิดปมปริศนาแบบเดียวกันเป็นเรื่องปกติ เพราะการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิง เช่น การแสดงความคิดเห็นต่อนวนิยายที่ทำให้ค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนา อาจอ้างอิงได้จากนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกันเป็นเรื่องปกติ ส่งผลให้การสันนิษฐานให้การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องเพื่อความบันเทิงเป็นการละเมิดปมปริศนาจากการใช้ไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ที่กำหนดให้การค้นพบอิสระเป็นข้อยกเว้นของการละเมิดความลับทางการค้า

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นความลับของปมปริศนาในนวนิยาย

การเป็นความลับตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 3 หมายถึง การเป็นข้อมูลการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันโดยทั่วไป หรือยังเข้าถึงไม่ได้ในหมู่บุคคลซึ่งโดยปกติแล้วต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าว ซึ่งการรักษาความลับทางการค้าไว้เป็นความลับเป็นการกระทำเพื่อทำให้ความลับทางการค้าเป็นข้อมูลที่รู้เฉพาะผู้ทรงสิทธิ และผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเท่านั้นที่รู้ รวมถึงทำให้ผู้อื่นไม่รู้ และไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าได้ตราเท่าที่ผู้ทรงสิทธิไม่ยินยอม (Young, 2011, 67-69) ซึ่งสอดคล้องกับข้อตกลงทริปส์ข้อที่ 39 วรรค 2 (a) ที่มีสาระสำคัญว่า ข้อมูลที่เป็นความลับ คือ ข้อมูลที่คนทั่วไปไม่รู้ และไม่สามารถเข้าถึงได้ และเป็นไปตามกฎการรักษาความลับของ Howard Thurston นักมายากลชื่อดังช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ข้อ 1 ที่มีสาระสำคัญว่า ความลับเกิดจากความไม่รู้ของคนทั่วไป การเปิดเผยความลับย่อมส่งผลให้ความลับนั้นสูญเสียการเป็นความลับ (Love Magic Shows, 2010) นอกจากนี้ การเป็นความลับตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 3 มีสาระสำคัญเหมือนกับการเป็นความลับตามประมวลกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา ลักษณะ 18 บทที่ 90 ความคุ้มครองความลับทางการค้า มาตรา 1839 (3) (A) ข้อบังคับความคุ้มครองความลับทางการค้า ค.ศ. 2018 มาตรา 2 (a) ของประเทศอังกฤษ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า ค.ศ. 2018 มาตรา 1 วรรค a ของประเทศเนเธอร์แลนด์ และพระราชบัญญัติต่อต้านการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 มาตรา 2 (6) ของประเทศญี่ปุ่นที่มีสาระสำคัญเหมือนกันว่า ข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าต้องเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป และไม่สามารถเข้าถึงได้ง่ายเป็นข้อมูลที่เป็นความลับ

ด้วยเหตุนี้ ปมปริศนาในนวนิยายที่ยังไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบ ซึ่งทำให้ผู้อ่านไม่รู้คำตอบ และเหตุผลของคำตอบ ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็นจึงเป็นความลับรูปแบบหนึ่งตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 3 (พงศ์เกียรติ กุลรัตนสินสุข, 2567, 139) เนื่องจาก ปมปริศนาในนวนิยายที่ยังไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบมีความซับซ้อนยากต่อการหาคำตอบเหมือนมายากลที่เป็นความลับจากความซับซ้อนและยากต่อการทำความเข้าใจ และทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัย และอยากรู้อยากเห็นต่อคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย (Sherlock, 2015, 6-10) ซึ่งการเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบส่งผลให้ปมปริศนาสูญเสียการเป็นความลับตามธรรมชาติ (พงศ์เกียรติ กุลรัตนสินสุข, 2567, 120) เช่น ปมปริศนาเกี่ยวกับตัวจริงของหัวหน้าองค์กรชุดดำจากการ์ตูนเรื่อง Detective Conan ที่ยังคงเป็นความลับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การเป็นความลับของปมปริศนาในนวนิยายเกิดจากการนำเสนอเบาะแสของปมปริศนาในนวนิยายที่มีความซับซ้อน ซึ่งทำให้คนทั่วไปไม่สามารถรู้คำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาจนกว่าผู้ทรงสิทธิ

จะเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนา ซึ่งการสูญเสียการเป็นความลับของปมปริศนา เกิดจากการเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย ทั้งนี้ การให้ความคุ้มครอง ปมปริศนาในนวนิยายในฐานะความลับทางการค้าที่มีการรักษาไว้เป็นความลับมีข้อดี คือ การส่งเสริมให้นักเขียนนวนิยายรักษาปมปริศนาไว้เป็นความลับเพื่อสร้างความสนใจให้ผู้อ่าน แต่มีข้อจำกัด คือ ปมปริศนาในนวนิยายที่มีแหล่งข้อมูลจากนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องคล้ายกันอาจไม่เป็นความลับ เพราะสามารถอ้างอิงรูปแบบคำตอบของปมปริศนาจากนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกัน หรือคล้ายกันได้ ทำให้ผู้อ่านอาจคาดเดาคำตอบได้ถูกต้องก่อนมีการเฉลยคำตอบ นอกจากนี้ ปมปริศนาในนวนิยายเป็นความลับทางการค้าชั่วคราว เมื่อมีการเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนา ผ่านการดำเนินเนื้อเรื่องตามปกติ ย่อมส่งผลให้ปมปริศนาในนวนิยายสูญเสียการเป็นความลับ

2. แนวคิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้าจากเสรีภาพในการแสดงออกของปมปริศนาในนวนิยาย

การค้นพบอิสระที่เป็นข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้าตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) เกิดจากการค้นพบความลับทางการค้าโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และความสามารถของผู้ค้นพบ โดยไม่เกิดจากการละเมิดความลับทางการค้าเป็นข้อยกเว้นจากเสรีภาพในการแสดงออกที่ต้องไม่มีการกีดกัน (Chally, 2004, 1301-1302) ที่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน มาตรา 19 ที่กำหนดให้มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยไม่มีการขัดขวางโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และการแสดงความคิดเห็นสามารถกระทำผ่านช่องทางใดก็ได้ (Ganz, 2019, 145-147) ซึ่งการค้นพบอิสระที่เป็นข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้าตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) มีสาระสำคัญเหมือนกับประมวลกฎหมายแห่งสหรัฐอเมริกา ลักษณะ 18 บทที่ 90 ความคุ้มครองความลับทางการค้า มาตรา 1839 (6) (B) และพระราชบัญญัติความลับทางการค้า ค.ศ. 2018 มาตรา 3 บรรคแรก (a) ของประเทศเนเธอร์แลนด์ที่มีสาระสำคัญว่า การค้นพบอิสระโดยการใช้ความรู้ความสามารถในการคิดค้นข้อมูลด้วยตัวเอง และไม่มีการใช้ข้อมูลที่เป็นความลับของผู้อื่นซึ่งไม่มีการเข้าถึงความลับทางการค้าของผู้อื่น และไม่ผิดสัญญาที่กำหนดหน้าที่รักษาความลับของคู่สัญญาเป็นการกระทำที่เป็นข้อยกเว้นของการละเมิดความลับทางการค้าจากเสรีภาพในการแสดงออก แต่ข้อบังคับคุ้มครองความลับทางการค้า ค.ศ. 2018 ของประเทศอังกฤษ และพระราชบัญญัติการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 ของประเทศญี่ปุ่นไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อยกเว้นจากเสรีภาพในการแสดงออก ส่งผลให้ประเทศอังกฤษต้องปรับใช้พระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1998 มาตรา 11 (a) ของประเทศอังกฤษ และประเทศญี่ปุ่นต้องปรับใช้รัฐธรรมนูญญี่ปุ่น ค.ศ. 1946 มาตรา 21 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงออกจากการกีดกัน ส่งผลให้เสรีภาพ

ในการแสดงออกเป็นข้อยกเว้นของการละเมิดความลับทางการค้าที่การใช้เสรีภาพในการแสดงออกไม่สร้างความเสียหายต่อผู้ทรงสิทธิในความลับทางการค้า

ด้วยเหตุนี้ การค้นพบอิสระที่กระทำต่อปมปริศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) และกฎหมายต่างประเทศดังกล่าวเกิดจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่น โดยใช้ความรู้และความสามารถของตัวผู้ใช้เอง และไม่มีการเข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายที่ยังไม่เฉลยคำตอบของนักเขียนคนอื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ต่อนวนิยาย (Review) ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงคาดเดาคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย โดยไม่ได้บอกสาระสำคัญของเนื้อเรื่องในนวนิยาย การนำเสนอสาระสำคัญในเนื้อเรื่องของนวนิยายมาบอกต่อให้คนอื่นรู้ (Spoil) ซึ่งเป็นการนำเนื้อเรื่องทั้งหมดของนวนิยายมาเล่าโดยสรุป ซึ่งการเล่าเรื่องมีการเล่าสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมด และมีการเปิดเผยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย และการเขียนนวนิยาย Fan Fiction ซึ่งเป็นการเขียนนวนิยายเรื่องเดียวกับนวนิยายของนักเขียนรายอื่นโดยผู้อ่าน ซึ่งเป็นการนำเสนอเนื้อเรื่อง และคำตอบ รวมถึงเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยายตามจินตนาการของผู้อ่าน (พงศ์เกียรติ กุลรัตนสินสุข, 2567, 139-140) ซึ่งเป็นการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ที่ต้องไม่มีการกีดกัน (Gordimer, 1975, 45-49) แต่ถ้าการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาที่ทำให้เกิดปมปริศนาที่เหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นเกิดจากการลอกเลียนวรรณกรรมซึ่งเป็นเลียนแบบปมปริศนาในนวนิยายของนักเขียนคนอื่นทั้งหมดหรือบางส่วน (Nimmer, 2004, 67-75) ถ้าตรวจสอบจากการเปรียบเทียบกับวรรณกรรมต้นฉบับที่ถูกลอกเลียน (Lancaster, 2003, 8-10) และพบวิธีการนำเสนอที่เหมือนกัน การลอกเลียนปมปริศนาย่อมเป็นการละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 6 บรรทัดแรก เนื่องจาก การลอกเลียนเป็นการใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่น โดยผู้ลอกเลียนไม่ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตัวเอง ซึ่งเป็นการใช้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

3. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดภาระการพิสูจน์ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่เป็นความลับทางการค้าจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิง

การกำหนดภาระการพิสูจน์ (Burden of Proof) เกิดขึ้นเมื่อมีการยื่นฟ้องคดีต่อศาล โดยปกติแล้วศาลจะกำหนดให้ฝ่ายที่กล่าวอ้างข้อเท็จจริงมีภาระการพิสูจน์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84/1 ที่มีสาระสำคัญว่า ฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริง ฝ่ายนั้นมีหน้าที่นำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความจริง (เจริญ รักดิธนากุล, 2555, 205-206) ยกเว้นมีกฎหมายที่เป็นบทบัญญัติสันนิษฐานข้อเท็จจริงไว้เบื้องต้น ภาระการพิสูจน์จึงตกอยู่กับอีกฝ่าย (เจริญ รักดิธนากุล, 2555, 208) ซึ่งบทสันนิษฐาน

ของคดีละเมิดความลับทางการค้าปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ที่มีสาระสำคัญว่า ในกรณีที่ผู้ควบคุมความลับทางการค้าที่ความลับทางการค้านั้นมีลักษณะเป็นกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าเป็นคดีแพ่ง ถ้าผู้ควบคุมความลับทางการค้าพิสูจน์ได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ผู้ละเมิดผลิตภัณฑ์มีความเหมือนกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยใช้กรรมวิธีการผลิตที่เป็นความลับทางการค้าของตน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ละเมิดได้ใช้ความลับทางการค้านั้นในการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เว้นแต่ผู้ละเมิดจะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น เช่น ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6656/2549 ซึ่งเป็นคดีละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการเขียนนวนิยายที่มีโครงเรื่องเหมือนกัน ถ้าโจทก์ฟ้องคดีดังกล่าวเป็นคดีละเมิดความลับทางการค้าจากการใช้ที่ทำให้เกิดเนื้อเรื่อง และปมปริศนาในนวนิยายเหมือนกัน โดยฟ้องเป็นคดีแพ่ง ศาลต้องกำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่สันนิษฐานให้จำเลยเป็นผู้ละเมิดความลับทางการค้าไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จึงกล่าวได้ว่า เมื่อมีการฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ประโยชน์ที่ทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายรูปแบบเดียวกันเป็นคดีแพ่ง ศาลต้องกำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่สันนิษฐานให้จำเลยเป็นผู้ละเมิดไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ซึ่งเป็นบทสันนิษฐานของกฎหมายให้จำเลยที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากปมปริศนาที่ทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นเป็นผู้ละเมิดไว้ก่อนจนกว่าจำเลยจะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่นได้ ส่งผลให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมาย ซึ่งจำเลยต้องนำเสนอพยานหลักฐานต่อศาลเพื่อพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามกฎหมายดังกล่าว ถ้าพยานหลักฐานของจำเลยมีความน่าเชื่อถือกว่าพยานหลักฐานของโจทก์ ซึ่งทำให้พยานหลักฐานของโจทก์ไม่สามารถพิสูจน์ตามภาระการพิสูจน์ได้ ศาลต้องยกฟ้องคดีละเมิดความลับทางการค้า ซึ่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เป็นกฎหมายที่ช่วยลดภาระการพิสูจน์ของโจทก์ที่ฟ้องคดีละเมิดความลับทางการค้าจากการใช้ที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เหมือนกันเป็นคดีแพ่ง ซึ่งมีข้อดี คือ ช่วยลดภาระการพิสูจน์ให้โจทก์ในประเด็นที่พิสูจน์ได้ยาก เพราะพยานหลักฐานอาจอยู่กับฝ่ายจำเลยเพียงฝ่ายเดียว จากการที่พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ใช้ได้กับคดีแพ่งเท่านั้น ทำให้บทสันนิษฐานไม่ขัดแย้งกับการกำหนดภาระการพิสูจน์ในคดีอาญาที่โจทก์มีภาระการพิสูจน์ก่อน

ทั้งนี้ ปมปริศนาในนวนิยายซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้อ่านเลือกอ่านนวนิยาย เพราะความอยากรู้อยากเห็นต่อคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย (พงศ์เกียรติ กุรัตนสินสุข, 2567, 120) และเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินเนื้อเรื่องของนวนิยายถือเป็นกระบวนการเขียนนวนิยายที่เป็นผลิตภัณฑ์ด้านความบันเทิงอย่างหนึ่ง การลอกเลียนที่เกิดจากการเข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายโดยมิชอบด้วยกฎหมายและทำให้เกิดปมปริศนาที่เหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นจึงเป็นการละเมิดปมปริศนาในนวนิยาย

จากการใช้รูปแบบหนึ่ง ถ้าโจทก์ฟ้องคดีลอกเลียนปมปริศนาในนวนิยาย ซึ่งเป็นการใช้ความลับทางการค้าอย่างหนึ่งเป็นคดีแพ่ง ศาลต้องกำหนดให้จำเลยมีการะการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายที่สันนิษฐานให้จำเลยเป็นผู้ละเมิดไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จนกว่าจำเลยจะพิสูจน์ได้ว่า การสร้างสรรค์ปมปริศนาที่เหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นไม่ใช่การลอกเลียนที่เกิดจากการเข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นที่ยังไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบ และเป็นการลดภาระการพิสูจน์ของโจทก์ที่ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวัน (Slice of Life) โดยการให้จำเลยต้องนำพยานหลักฐานที่อาจอยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียวออกมาพิสูจน์ต่อศาลเพื่อพิสูจน์ว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นการละเมิดปมปริศนาจากการใช้

อย่างไรก็ตาม อาจมีการโต้แย้งไม่ให้นำบทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 มาใช้ในการฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้เป็นคดีแพ่งโดยมีเหตุผล 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก ทุกคนมีสิทธิใช้ปมปริศนาที่คิดค้นด้วยตัวเองเพื่อเขียนนวนิยาย ซึ่งการเขียนนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องอาจทำให้เกิดปมปริศนาที่เหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกันเป็นปกติโดยไม่ได้ออกเลียนปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่น รวมถึงการใช้ประโยชน์จากนวนิยายเพื่อความบันเทิง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ต่อนวนิยาย (Review) การนำสาระสำคัญในเนื้อเรื่องของนวนิยายมาบอกต่อให้คนอื่นรู้ (Spoil) หรือการเขียนนวนิยาย Fan Fiction ที่ทำให้เกิดการค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย โดยไม่ได้เข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายของผู้อื่นเป็นการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) การใช้บทสันนิษฐานที่ทำให้ผู้ใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่นเป็นผู้ละเมิดความลับทางการค้าไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 อาจขัดแย้งกับข้อยกเว้นตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ซึ่งทำให้เกิดการกีดกันเสรีภาพในการแสดงออก และประการที่สอง ถึงแม้ปมปริศนาในนวนิยายจะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินเนื้อเรื่องของนวนิยาย ซึ่งเป็นกระบวนการเขียนนวนิยายที่เป็นผลิตภัณฑ์ด้านความบันเทิงอย่างหนึ่ง แต่อาจมีผู้โต้แย้งการใช้บทสันนิษฐานทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์เป็นคดีแพ่ง เนื่องจาก ถ้าตีความพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ตามตัวอักษร อาจทำให้บทสันนิษฐานใช้ได้เฉพาะกรณีละเมิดความลับทางการค้าจากการใช้ความลับทางการค้าที่มีลักษณะเป็น “กรรมวิธีการผลิต” ซึ่ง “กรรมวิธี” ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 มีความหมายว่า “กระบวนการวิธีดำเนินการในประดิษฐ์กรรม” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งอาจตีความให้ปมปริศนาในนวนิยายที่เป็นส่วนประกอบของนวนิยายสำหรับการดำเนินเนื้อเรื่องไม่ใช่กรรมวิธีที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ หรือประดิษฐ์กรรมที่อาจทำให้

พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ไม่สามารถใช้กับกรณีใช้ปมปริศนาในนวนิยายที่ทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีลักษณะเหมือน หรือคล้ายกับนวนิยายเรื่องอื่น เพราะปมปริศนาในนวนิยายไม่ใช่กรรมวิธีในการผลิตที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ในลักษณะของประดิษฐ์กรรม ถ้าบทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ครอบคลุมถึงการใช้ความลับทางการค้ารูปแบบอื่น โดยไม่จำกัดเฉพาะการใช้ความลับทางการค้าที่เป็นกรรมวิธีการผลิตเหมือนกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งพระราชบัญญัติการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 มาตรา 5-2 ของประเทศญี่ปุ่นบัญญัติให้การใช้ตามบทสันนิษฐานของกฎหมายเป็นการใช้ความลับทางการค้าทั้งกรรมวิธีการผลิต (Technical Secrets) และความลับทางการค้ารูปแบบอื่น (Conducts Other) ซึ่งทำให้ไม่มีการจำกัดเฉพาะความลับทางการค้าที่เป็นกรรมวิธีเพียงอย่างเดียวย่อมสามารถป้องกันไม่ให้ผู้ได้แย่งการใช้บทสันนิษฐานดังกล่าวได้

คำถามการวิจัย

การใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายมีผลเป็นข้อยกเว้นการละเมิดความลับทางการค้าอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลทางกฎหมายจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายที่เป็นข้อยกเว้นตามกฎหมายความลับทางการค้า
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงการกำหนดภาระการพิสูจน์ของจำเลยที่เหมาะสมกับกรณีการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายภายใต้พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเอกสารทางกฎหมาย (Doctrinal Legal Research) โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Document) ได้แก่ ข้อตกลงทริปส์ (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement) กฎหมายความลับทางการค้าของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศญี่ปุ่น ข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ

(Secondary Document) ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความ ดุษฎีนิพนธ์ และเอกสารในรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งในอินเทอร์เน็ต

แหล่งข้อมูลเอกสารได้จากแหล่งศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ฐานข้อมูลกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฐานข้อมูลออนไลน์ Google Scholar, Hein Online และ Research Gate รวมถึงเว็บไซต์องค์การกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับกฎหมายความลับทางการค้า ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

ผู้วิจัยจะเริ่มต้นจากการอธิบายถึงความเป็นมาของแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายความลับทางการค้า และความเป็นมาของกฎหมายความลับทางการค้าทั้งข้อตกลงทริปส์ (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs Agreement) กฎหมายความลับทางการค้าของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศญี่ปุ่น จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมก่อนนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้แนวคิด ทฤษฎี หลักกฎหมาย และวิธีปฏิบัติ เพื่อนำเสนอแนวทางการให้ความคุ้มครองปมปริศนาในนวนิยายภายใต้กฎหมายความลับทางการค้า

ผลของการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับผลทางกฎหมายความลับทางการค้าจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยาย ผู้วิจัยพบว่า ปมปริศนาในนวนิยายที่ยังไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบ ถือเป็นความลับทางการค้าอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 3 เนื่องจากสาระสำคัญของการเป็นความลับของปมปริศนาในนวนิยายเกิดจากการไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบ ซึ่งทำให้ผู้อ่านอยากรู้ อยากเห็นต่อคำตอบของปมปริศนา และสูญเสียการเป็นความลับจากการเป็นความลับจากการเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยาย ซึ่งเป็นความลับอย่างหนึ่งตามกฎหมายการรักษาความลับของ Thurston เพราะความลับเกิดจากความไม่รู้ของคนทั่วไป ปมปริศนาในนวนิยายที่ผู้อ่านยังไม่รู้คำตอบ และเหตุผลของคำตอบจึงเป็นความลับจากความไม่รู้ของผู้อ่าน อีกทั้งปมปริศนาในนวนิยายเป็นความลับทางการค้าด้านความบันเทิงที่ผู้อ่านสามารถใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงได้ ซึ่งการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงของผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น เชิงวิจารณ์ต่อนวนิยาย การนำสาระสำคัญในเนื้อเรื่องของนวนิยายมาบอกต่อให้คนอื่นรู้ หรือการเขียนนวนิยาย Fan Fiction อาจทำให้เกิดการค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยายได้ ซึ่งการค้นพบอิสระจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงเป็นข้อยกเว้นของการละเมิดปมปริศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3)

ถึงแม้ปมปริศนาในนวนิยายเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินเนื้อเรื่องของนวนิยาย ซึ่งเป็นกระบวนการเขียนนวนิยายที่เป็นผลิตภัณฑ์ด้านความบันเทิงอย่างหนึ่ง และการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงเป็นการใช้รูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในกรณีที่โจทก์ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์เป็นคดีแพ่ง แต่ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ควรใช้เฉพาะในกรณีที่โจทก์ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันจากการใช้เพื่อความบันเทิงเป็นคดีแพ่ง และต้องไม่ใช่กับคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องจากการใช้เพื่อความบันเทิงเป็นคดีแพ่ง เนื่องจาก พยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า การใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันที่ทำให้ค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์เกิดจากความรู้ และประสบการณ์ของจำเลยอาจอยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียว การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จึงมีประโยชน์ในการลดภาระการพิสูจน์ของโจทก์จากการบังคับให้จำเลยนำพยานหลักฐานที่อยู่กับตัวเองฝ่ายเดียวออกมาพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันเพื่อความบันเทิงที่ทำให้ค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์ โดยไม่ได้เกิดจากการเข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายที่ยังไม่เฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของโจทก์ ในขณะที่การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องสามารถทำให้ค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบได้โดยอ้างอิงจากนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกันนอกจากนวนิยายของโจทก์ ซึ่งทั้งโจทก์ และจำเลยสามารถหาอ่านนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกันที่เผยแพร่แล้วและน่านวนิยายได้ไม่ยาก การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ที่สันนิษฐานให้จำเลยที่ใช้ประโยชน์จากปมปริศนาที่ทำให้เกิดการค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องอาจเป็นการกีดกันการค้นพบอิสระของจำเลยเนื่องจาก นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องมีทั้งโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง และปมปริศนาที่ใกล้เคียงกันซึ่งจำเลยอาจค้นพบคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาได้จากการอ่านนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกับนวนิยายของโจทก์ โดยไม่ต้องเข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องของโจทก์ จึงกล่าวได้ว่า การใช้บทสันนิษฐานที่ทำให้ศาลต้องกำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานของกฎหมายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ต้องใช้เฉพาะกรณีที่โจทก์ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกีดกันการค้นพบอิสระ ซึ่งเป็นข้อยกเว้นจากเสรีภาพในการแสดงออกตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3)

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ใช้คำว่า การใช้ความลับทางการค้าที่มีลักษณะเป็น “กรรมวิธีการผลิต” ที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ ซึ่ง “กรรมวิธี” ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 มีความหมายว่า “กระบวนการวิธีดำเนินการในประดิษฐ์กรรม” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ที่อาจตีความให้ปมปริศนาในนวนิยายที่เป็นส่วนประกอบของนวนิยายสำหรับการดำเนินเนื้อเรื่องไม่ใช่กรรมวิธีที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ หรือประดิษฐ์กรรม ซึ่งอาจทำให้มีผู้โต้แย้งไม่ให้ใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในกรณีที่โจทก์ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์เป็นคดีแพ่ง เนื่องจาก ปมปริศนาในนวนิยายเป็นกระบวนการดำเนินเนื้อเรื่องของนวนิยาย ไม่ใช่กรรมวิธีที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ หรือประดิษฐ์กรรม แต่ถ้าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เปลี่ยนจาก “กรรมวิธีการผลิต” เป็น “กรรมวิธีการผลิต หรือความลับทางการค้ารูปแบบอื่น” ซึ่งเป็นบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 มาตรา 5-2 ของประเทศญี่ปุ่นย่อมสามารถป้องกันไม่ให้มีการโต้แย้งการใช้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ที่โจทก์ฟ้องเป็นคดีแพ่งได้

ดังนั้น เมื่อมีการฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องจากการใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์ โดยมีแหล่งข้อมูลเป็นนวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกันที่ทุกคนสามารถหาอ่านได้ ซึ่งทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายเหมือนกันเป็นเรื่องปกติ การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ที่สันนิษฐานให้การใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกันเป็นการละเมิดไว้ก่อนอาจทำให้เกิดการกีดกันการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ซึ่งเป็นการใช้เสรีภาพในการแสดงออก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกีดกันเสรีภาพในการแสดงออก ศาลต้องกำหนดภาระการพิสูจน์ให้โจทก์ที่เป็นฝ่ายกล่าวอ้างข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84/1 ซึ่งเป็นหลักฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงฝ่ายนั้นมีภาระการพิสูจน์ โดยไม่ใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในกรณีที่ปมปริศนาในนวนิยายพิพาทเป็นปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่อง ถ้าจำเลยสามารถพิสูจน์หักล้างข้อเท็จจริงของโจทก์ โดยใช้นวนิยายเรื่องอื่นที่มีโครงเรื่องเหมือนกัน ซึ่งมีการเฉลยคำตอบ และเหตุผลของคำตอบของปมปริศนาแล้ว รวมถึงประสบการณ์และความรู้ของจำเลยที่ใช้เขียนนวนิยายที่ทำให้เกิดปมปริศนาที่เหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่นเป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่า จำเลยไม่ได้เข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์ได้ การกระทำของจำเลยถือเป็นการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ในกรณีที่โจทก์ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันจากการใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนา

ในนวนิยายเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์เป็นคดีแพ่ง ศาลต้องกำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันเกิดจากการใช้ข้อมูลจากนวนิยายเรื่องอื่น ความรู้ และประสบการณ์จากชีวิตประจำวันของจำเลย ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่อาจอยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียว การกำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จึงมีประโยชน์ในการบังคับให้จำเลยนำพยานหลักฐานที่อยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียวออกมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่อศาล ถ้าจำเลยสามารถพิสูจน์ได้ว่า การใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาในนวนิยายเหมือนกันเกิดจากการใช้ข้อมูลจากนวนิยายเรื่องอื่น หรือประสบการณ์จากชีวิตประจำวันของจำเลย โดยไม่ได้เข้าถึงปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์ การกระทำของจำเลยย่อมเป็นการค้นพบอิสระ ซึ่งไม่เป็นการละเมิดปมปริศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ในทางกลับกัน ถ้าจำเลยไม่สามารถพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงหรือไม่สามารถพิสูจน์หักล้างข้อเท็จจริงของโจทก์ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงได้ การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงของจำเลยย่อมเป็นการละเมิดปมปริศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 6 วรรคแรก

บทสรุป

จากวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงผลทางกฎหมายจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายที่เป็นข้อยกเว้นตามกฎหมายความลับทางการค้า และเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงการกำหนดภาระการพิสูจน์ของจำเลยที่เหมาะสมกับกรณีการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปริศนาในนวนิยายภายใต้พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 สรุปสาระสำคัญได้ว่าการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงเป็นการแสดงออกซึ่งความคิดรูปแบบหนึ่งตามหลักเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งเป็นการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ในขณะเดียวกันถ้าโจทก์ฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงเป็นคดีแพ่ง จำเลยย่อมได้รับการสันนิษฐานให้เป็นผู้ละเมิดปมปริศนาในนวนิยายที่เป็นความลับทางการค้าจากการใช้ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เนื่องจาก การใช้ปมปริศนาเพื่อประโยชน์ความบันเทิงอาจทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนปมปริศนา

ในนวนิยายเรื่องอื่น จนกว่าจำเลยจะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น อย่างไรก็ตาม การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ควรใช้กับการฟ้องคดีละเมิดปมปรีศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันเนื่องจากพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า จำเลยไม่ได้เป็นผู้ละเมิดจากการใช้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากนวนิยายเรื่องอื่น หรือประสบการณ์จากชีวิตประจำวันของจำเลยอาจอยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียว การใช้บทสันนิษฐานที่ทำให้ศาลต้องกำหนดให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์หักล้างข้อสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เป็นการลดภาระการพิสูจน์จากการให้จำเลยมีภาระการพิสูจน์เพื่อให้จำเลยนำพยานหลักฐานที่อยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียวออกมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่อศาล แต่บทสันนิษฐานดังกล่าวไม่ควรใช้กับการฟ้องคดีละเมิดปมปรีศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่อง เนื่องจาก การใช้ประโยชน์จากปมปรีศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องเพื่อความบันเทิงอาจทำให้เกิดปมปรีศนาเหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่นเป็นปกติ ซึ่งเป็นการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ที่สันนิษฐานให้การใช้ประโยชน์จากปมปรีศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องเพื่อความบันเทิงทำให้เกิดปมปรีศนาเหมือนกับปมปรีศนาในนวนิยายเรื่องอื่นเป็นการละเมิดจากการใช้ไว้มาก่อนอาจทำให้เกิดการกีดกันเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งขัดแย้งกับข้อยกเว้นจากการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ในขณะที่การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีละเมิดปมปรีศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงเป็นการลดภาระการพิสูจน์ของโจทก์ เนื่องจาก พยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงการใช้ที่ทำให้เกิดปมปรีศนาในนวนิยายเหมือนกัน ซึ่งเกิดจากความรู้ และความสามารถของจำเลยอาจอยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียว ด้วยเหตุนี้ การใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ต้องใช้กับคดีละเมิดปมปรีศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวันจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงที่ฟ้องเป็นคดีแพ่งเท่านั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกีดกันเสรีภาพในการแสดงที่เป็นข้อยกเว้นของการละเมิดปมปรีศนาในนวนิยายตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) ถ้าจำเลยสามารถพิสูจน์ได้ว่า การใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงจากปมปรีศนาในนวนิยายไม่ได้เกิดจากการเข้าถึงปมปรีศนาในนวนิยายของโจทก์ การกระทำของจำเลยย่อมเป็นการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) โดยไม่เป็นการละเมิดปมปรีศนาในนวนิยาย ในทางกลับกัน ถ้าโจทก์สามารถพิสูจน์ได้ว่า การกระทำของจำเลยเป็นการละเมิดจากการใช้โดยจำเลยไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุนข้อเท็จจริงหักล้างข้อเท็จจริงของโจทก์ จำเลยย่อมเป็นผู้ละเมิดปมปรีศนาในนวนิยายจากการใช้ตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 6 วรรคแรก

ถึงแม้ปมปริศนาในนวนิยายจะเป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินเนื้อเรื่องที่ทำให้เกิดนวนิยาย ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อความบันเทิงอย่างหนึ่ง แต่อาจมีผู้โต้แย้งไม่ให้ใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่น เนื่องจาก พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ใช้คำว่า การใช้ความลับทางการค้าที่มีลักษณะเป็น “กรรมวิธีการผลิต” ที่อาจตีความให้ปมปริศนาในนวนิยายไม่เป็นผลิตภัณฑ์ เพราะปมปริศนาในนวนิยายเป็นกระบวนการดำเนินเนื้อเรื่องนวนิยาย ซึ่งไม่ใช่กระบวนการที่ทำให้เกิดนวนิยายทั้งหมด และนวนิยายไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากกรรมวิธีในการผลิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ที่ใช้ได้เฉพาะการใช้ความลับทางการค้าที่เป็นกรรมวิธี ในขณะที่บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 มาตรา 5-2 ของประเทศญี่ปุ่นสามารถใช้ได้กับความลับทางการค้าที่เป็นกรรมวิธี และความลับทางการค้ารูปแบบอื่น ซึ่งครอบคลุมถึงปมปริศนาในนวนิยายที่อาจตีความให้เป็นความลับทางการค้ารูปแบบอื่น ดังนั้น ถ้ามีการแก้ไขถ้อยคำในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จาก “กรรมวิธีการผลิต” เป็น “กรรมวิธี และความลับทางการค้ารูปแบบอื่น” ซึ่งเหมือนกับพระราชบัญญัติการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 มาตรา 5-2 ของประเทศญี่ปุ่นย่อมทำให้ใช้บทสันนิษฐานตามกฎหมายในกรณีของการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นได้ โดยไม่มีข้อโต้แย้งในเรื่องการไม่ใช่กรรมวิธีการผลิต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก บัญญัติกฎหมายลำดับรองให้คุ้มครองปมปริศนาในนวนิยาย ภายใต้พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้การฟ้องคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ประโยชน์เพื่อความบันเทิงต่อศาลต้องไม่ใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีที่ปมปริศนาในข้อพิพาทเป็นปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกีดกันการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิง ซึ่งเป็นการใช้เสรีภาพในการแสดงออกที่เป็นข้อยกเว้นจากการค้นพบอิสระตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (3) เนื่องจาก การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องตามโครงเรื่องเพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นสามารถอ้างอิงจากปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นที่ทุกคนสามารถหาอ่านได้ ซึ่งทำให้การใช้ที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกันเป็นเรื่องปกติ ส่วนคดีที่ปมปริศนาในข้อพิพาทเป็นปมปริศนา

ในนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องแบบชีวิตประจำวัน ศาลต้องใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 เพื่อลดภาระการพิสูจน์ของโจทก์ เนื่องจาก ความรู้ และความสามารถของจำเลย ซึ่งเป็นพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่า การใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายของโจทก์เป็นพยานหลักฐานที่อยู่กับจำเลยเพียงฝ่ายเดียว

ประการที่สอง บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ใช้คำว่า การใช้ความลับทางการค้าที่มีลักษณะเป็น “กรรมวิธีการผลิต” ที่อาจตีความให้ปมปริศนาในนวนิยายไม่เป็นผลิตภัณฑ์ เพราะปมปริศนาในนวนิยายเป็นกระบวนการดำเนินเนื้อเรื่องนวนิยายซึ่งไม่ใช่กระบวนการที่ทำให้เกิดนวนิยายทั้งหมด และนวนิยายไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากกรรมวิธีในการผลิต ซึ่งอาจมีผู้โต้แย้งไม่ให้ใช้บทสันนิษฐานตามพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ในคดีละเมิดปมปริศนาในนวนิยายจากการใช้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้แก้ไขถ้อยคำในพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 12 จาก “กรรมวิธีการผลิต” เป็น “กรรมวิธี และความลับทางการค้ารูปแบบอื่น” โดยอ้างอิงจากพระราชบัญญัติการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ค.ศ. 1993 มาตรา 5-2 ของประเทศญี่ปุ่น เพื่อทำให้ใช้บทสันนิษฐานตามกฎหมายในกรณีของการใช้ประโยชน์จากปมปริศนาในนวนิยายเพื่อความบันเทิงที่ทำให้เกิดปมปริศนาเหมือนกับปมปริศนาในนวนิยายเรื่องอื่นได้ โดยไม่มีข้อโต้แย้งในเรื่องการไม่ใช่กรรมวิธีการผลิต

บรรณานุกรม

- จรัญ ภัคดีธนากุล. (2555). **กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน** (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- พงศ์เกียรติ กุลรัตน์สินสุข. (2567). การคุ้มครองปมปริศนาในนวนิยายภายใต้กฎหมายความลับทางการค้า. **วารสารกฎหมายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**, 42(3), 113-142.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554** <https://dictionary.orst.go.th/>
- Chally, J. (2004). The Law of Trade Secrets: Toward a More Efficient Approach. **Vanderbilt Law Review**, 57(4), 1269-1311.
- Deutscher, J. (2010). **Parallel Worlds in British Fantasy Film** [Master thesis]. Lunds Universitet.

- Ganz, D. J. (2019). Intellectual Property Protection for Food: Balancing Competing Policy Objectives. **University of La Verne Law Review**, 40, 128-152.
- Gordimer, N. (1975). A Writer's Freedom. **English in Africa**, 2(2), 45-49.
- Lancaster, T. (2003). **Effective and Efficient Plagiarism Detection** [Doctoral dissertation]. London South Bank University.
- Love Magic Shows. (2010). **Magic Rules for Magician**. <https://lovemagicshow.wordpress.com/tag/howard-thurston/>.
- Nimmer, D. (2004). The Moral Imperative against Academic Plagiarism (without a Moral Right against Reverse Passing Off). **DePaul Law Review**, 54(1), 1-77.
- Oxford English Dictionary. (1994). **Oxford Advanced Learner's Dictionary English 1994**. <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>.
- Sherlock, J. R. (2015). The Effects of Exposure on the Ecology of the Magic Industry: Preserving Magic in the Absence of Law. **Cybaris An Intellectual Property Law Review**, 6(1), 1-49.
- Young, A. (2011). The Art of Public Secrecy. **Australian Feminist Law Journal**, 35, 57-74.